माहे जानेवारी ते डिसेंबर, २०१२ या कालावधीत गारपीट व पूरपरिस्थिती या नैसर्गिक आपत्तीमुळे ५० टक्केपेक्षा जास्त नुकसान झालेल्या शेती व फळ पिकांच्या नुकसानीसाठी मदत

महाराष्ट्र शासन

महसूल व वन विभाग

शासन निर्णय क्रमांक : सीएलएस-२०१२ /प्र.क्र. १११ /म -३,

मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२.

दिनांक : १९ ऑगस्ट, २०१४

वाचा : (१) शासन निर्णय, महसूल व वन विभाग, सीएलएस-५९८३/२४८३६१/प्र.क्र. ८२०/म-३, दिनांक 31.1.1983.

(2) केंद्र शासनाच्या गृह मंत्रालयाचे पत्र क्र. ३२-७/२०११-एनडीएम-१, दि. १६.०१.२०१२

प्रस्तावना:-

नैसर्गिक आपत्तीमुळे बाधित होणा-या शेतक-यांना/व्यक्तींना केंद्र शासनाच्या SDRF/NDRF च्या निकषाप्रमाणे वित्त आयोगाच्या शिफारशीनुसार गारपीट, पूर, चक्रीवादळ, दुष्काळ, आग, त्सुनामी, भूस्खलन, ढगफुटी, टोळधाड व अतिथंडी या नैसर्गिक आपत्तीमुळे झालेल्या नुकसानीस मदत दिली जाते.

राज्यात माहे जानेवारी ते डिसेंबर २०१२ मध्ये झालेल्या गारपीट व पूर यामुळे ५०% पेक्षा जास्त नुकसान झालेले शेती पिकांचे २२८६२.२२ हेक्टर क्षेत्र (सिंचनाखालील ६.७० हेक्टरसह) व फळपिकांचे ७४१.८४ हेक्टर क्षेत्र असे एकूण २३६०४.०६ हेक्टर क्षेत्राचे नुकसान झाले आहे व त्यासाठी मदत मंजूर करावी अशी कृषि विभागाने विनंती केली आहे. त्यानुसार सर्व बाबींचा विचार करुन शासनाने आता पुढीलप्रमाणे निर्णय घेतला आहे.

राज्यात माहे जानेवारी ते डिसेंबर, २०१२ या कालावधीत झालेल्या गारपीट व पूर यामुळे ५० टक्केपेक्षा जास्त नुकसान झालेल्या शेती व फळपिकांना (शेतीपीके २२८६२.२२ हेक्टर, फळ पिके ७४१.८४ हेक्टर असे मिळून) एकूण २३६०४.०६ हेक्टर एवढया क्षेत्रासाठी केंद्र शासनाच्या SDRF/NDRF च्या निकषानुसार पुढील प्रमाणे मदत देण्यात यावी.

अ.क्र.	पिकांचे वर्णन	बाधित क्षेत्र हेक्टर	दर प्रति हेक्टर (रुपये)	मदतीची रक्कम (रु.लाखांत)
१	शेतीपिके (वार्षिक पिके) (कोरडवाहू)	२२८५५.५२	३०००/-	६८५.६७
२	शेतीपिके (वार्षिक पिके) (सिंचनाखालील)	६.७०	६०००/-	०.४०
३	फळपिके (बहुवार्षिक पिके)	७४१.८४	८०००/-	५९.३५
	एकूण	**२३६०४.०६**		**७४५.४२**

(२) जिल्हा निहाय व पिकनिहाय क्षेत्र सोबत जोडलेल्या परिशिष्टाप्रमाणे म्हणजेच एकूण कमाल रुपये ७४५.४२ लक्ष (शेती पिकांसाठी कमाल मदत रुपये ६८६.०७ लक्ष आणि फळ पिकांसाठी कमाल मदत रुपये ५९.३५ लक्ष) एवढी राहील.

(३) उपरोक्त मदत पुढीलप्रमाणे अनुज्ञेय असेल.

अ) केंद्र शासनाची वरील मदत ही अल्प व अत्यल्प भूधारकांसाठी पुढील अटीस अनुसरुन अनुज्ञेय आहे. :-

(i) शेतीपिके वा वार्षिक पिकांसाठी (कोरडवाहू क्षेत्र) प्रति हेक्टर रु.३०००/- याप्रमाणे १ हेक्टरच्या मर्यादेत.

(ii) जलसिंचन क्षेत्राखालील शेतीपिके वा वार्षिक पिकांसाठी प्रति हेक्टर रु.६०००/- याप्रमाणे १ हेक्टरच्या मर्यादेत आणि कमीतकमी मदतीची रक्कम रु.५००/- एवढी असेल.

(iii) फळ पिके वा बहुवाषिर्के पिकांसाठी प्रतिहेक्टर रु.८०००/- याप्रमाणे १ हेक्टरच्या मर्यादेत आणि मदतीची कमीतकमी रक्कम ही रु.१०००/- एवढी असेल.

(ब) केंद्र शासनाची वरील मदत ही अल्प व अत्यल्प भूधारकांव्यतिरिक्त अन्य शेतक-यांसाठी पुढीलप्रमाणे अनुज्ञेय आहे.

(i) रु.३०००/- प्रति हेक्टर कोरडवाहू क्षेत्राखालील नुकसानीसाठी १ हेक्टरच्या मर्यादेत.

(ii) रु.६०००/- प्रति हेक्टर आश्वासित जलसिंचन क्षेत्राखालील नुकसानीसाठी १हेक्टरच्या मर्यादेत.

(iii) रु.८०००/-प्रति हेक्टर बहुवार्षिक पिकांच्या नुकसानीसाठी १ हेक्टरच्या मर्यादेत.

४) मदत वाटपाची सर्व कार्यवाही प्रचलित पध्दतीप्रमाणे कृषी विभागाने त्यांच्या क्षेत्रीय यंत्रणेमार्फत करावी. यासाठी कृषी विभागाने त्यांचे स्तरावर सविस्तर आदेश निर्गमित करावेत. हे करीत असतांना त्यांनी पुढील बाबींकडे विशेष लक्ष द्यावे :-

(i) ही मदत संबंधित खातेदाराच्या बॅक बचत खात्यात थेट जमा करावी.

(ii) कोणत्याही खातेदाराला रोखीने किंवा निविष्टा स्वरुपात मदत देऊ नये.

(iii) मदत योग्य व्यक्तींना योग्य त्या प्रमाणात मिळेल, यांची दक्षता कृषी विभागाने घ्यावी. (उदा. पात्र खातेदाराची चावडी/ग्रामपंचायत/कृषी सहाय्यक यांच्या कार्यालयीन सूचना हया सूचनाफलकावर ठळकपणे लावणे, अचानकपणे तपासणी करणे इत्यादी.)

(५) मदतीची रक्कम खातेदाराच्या बॅक खात्यावर थेट जमा करतांना मदतीच्या रकमेतून कोणत्याही बँकेने कसलीही वसुली करु नये, यासाठी सहकार विभागाने योग्य ते आदेश निर्गमित करावेत.

(६) वित्त विभागाने आवश्यक असलेला निधी मदत व पुनर्वसन विभागाला उपलब्ध करुन दिल्यावर मदत व पुनर्वसन विभाग, तो निधी कृषी विभागाकडे हस्तांतरीत करेल.

(७) निधी मिळाल्यापासून कृषि विभागाने मदतीचे वाटप खास मोहिम आखून त्वरित पूर्ण करावे व वाटप व खर्चाचे समायोजन कोणत्याही परिस्थितीमध्ये मार्च २०१५ पूर्वी पूर्ण करावे.

(८) उक्त कार्यवाहीसाठी लागणा-या अतिरिक्त खर्चासाठी (प्रवास, इंधन,कार्यालयीन खर्च इत्यादी) वाटप केलेल्या रक्कमेच्या ०.४ टक्के एवढी रक्कम कृषी विभागास वितरीत करण्यात यावी.

(९) यावर होणारा खर्च, मागणी क्रमांक सी-६-२२४५, नैसर्गिक आपत्तीच्या निवारणासाठी सहाय्य-०२, पूर,चक्रीवादळे इ. १०१-अनुग्रह सहाय्य (९१) राज्य आपत्ती प्रतिसाद निधीच्या मानकानुसार खर्च ३१, सहायक अनुदाने वेनतेत्तर (९१)(०५) पीक नुकसानीमुळे शेतक-यांना मदत (२२४५ २४५२) या मुख्य लेखाशिर्षातंर्गत नोंदविण्यात येऊन, तो त्याखाली मंजूर असलेल्या सन २०१४-१५ च्या तरतूदीतून भागविण्यात यावा.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेताक २०१४०८२०१११००१६११९ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

Ashok Rajaram Jagtap

Digitally signed by Ashok Rajaram Jagtap
DN: c=IN, o=GOVERNMENT OF MAHARASHTRA, ou=REVENUE AND FOREST, postalCode=400032, st=Maharashtra, cn=Ashok Rajaram Jagtap
Date: 2014.08.20 11:40:32 +05'30'

(अ. रा. जगताप)
अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. सर्व विभागीय आयुक्त,
२. आयुक्त, कृषी आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
३. सर्व जिल्हाधिकारी,
४. महालेखापाल -१/२ (लेखा अनुज्ञेयता) महाराष्ट्र मुंबई/नागपूर (प्रत्येकी ३ प्रती)
५. महालेखापाल -१/२ (लेखा परिक्षा) महाराष्ट्र मुंबई/नागपूर (प्रत्येकी ३ प्रती)
६. संचालक, लेखा व कोषागारे, संगणक शाखा, नवीन प्रशासकीय भवन,मुंबई-४०००३२.
७. संचालक, माहिती व जनसंपर्क संचालनालय, मंत्रालय, मुंबई-३२.
८. अप्पर मुख्य सचिव (कृषी), कृषी व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२.
९. सर्व मंत्रालयीन विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
१०. महसूल व वन विभागातील कार्यासने म-११/म-७
११. वित्त विभाग (व्यय-९ /अर्थसंकल्प-६) मंत्रालय, मुंबई.
१२. कार्यासन अधिकारी, महसूल व वन विभाग,/ब-१/पीएसी/पीएपी-१,मंत्रालय,मुंबई.-
१३. सहसचिव तथा वित्तीय सल्लागार (म-११) यांना आवश्यक त्या तात्काळ कार्यवाहीसाठी अग्रेषित.
१४. म-३ कार्यासन (निवडनस्ती)

प्रत माहितीसाठी अग्रेषित -

१. मा.मुख्यमंत्री महोदयांचे प्रधान सचिव
२. मा.मंत्री, मदत व पुनर्वसन यांचे खाजगी सचिव
३. मा.राज्यमंत्री, मदत व पुनर्वसन यांचे खाजगी सचिव
४. मा.मुख्य सचिवांचे स्वीय सहायक.
५. मा. अप्पर मुख्य सचिव (म. व पु.) यांचे स्वीय सहायक

पत्र १

शासन निर्णय क्रमांक : सीएलएस-२०१२ /प्र. क्र. १११ /म -३, दि.१९ ऑगस्ट, २०१४ सोबतचे परिशिष्ट

राज्यात माहे जानेवारी २०१२ ते डिसेंबर २०१२ मधील गारपीट व पुरपरिस्थितीमुळे शेती पिकांचे ५०%टक्केवरील नुकसानग्रस्त शेतीक्षेत्राचे तपशील दशविणारे विवरण (क्षेत्र हेक्टर मध्ये)

अ क्र	जिल्हा	ज्वारी	मका	गहू	मुग	उडीद	तूर	हरभरा	भुईमूग	कापूस	सोयाबीन	कांदा	भाजी पाला	फूल पिके	इतर शेतीपिके	ऊस	एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८
१	धुळे	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०	०.००	०	०.००	**०.००**
२	नंदूरबार	०.००	०.००	०.००	१.२०	०.००	०.००	०.००	०.००	१४.४६	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	**१५.६६**
३	जळगांव	१७९.६४	२१.०९	०.००	२१२.२६	१३९.५९	१६.२४	०.००	०.००	२४५६.९०	०.००	०.००	१.८५	०.००	६८.१२	०	**३०९५.६९**
४	अ.नगर	१८८.३०	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	३३.७०	०.००	७.८०	१७.९०	०.००	०	०.००	**२४७.७०**
	नाशिक विभाग	**३६७.९४**	**२१.०९**	**०.००**	**२१३.४६**	**१३९.५९**	**१६.२४**	**०.००**	**०.००**	**२५०५.०६**	**०.००**	**७.८०**	**१९.७५**	**०.००**	**६८.१२**	**०.००**	**३३५९.०५**
५	पुणे	१०६२.५९	५९.२६	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.८०	०.००	०.००	०.००	१२.८०	०.००	४५.५१	६.७०	**११८७.६६**
६	कोल्हापूर	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	३९.६४	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	१५.३७	०.००	**५५.०१**
	पुणे विभाग	**१०६२.५९**	**५९.२६**	**०.००**	**०.००**	**०.००**	**०.००**	**०.००**	**४०.४४**	**०.००**	**०.००**	**०.००**	**१२.८०**	**०.००**	**६०.८८**	**६.७०**	**१२४२.६७**
७	लातूर	०.००	०.००	०.००	०.४०	०.४०	६.५९	०.००	०.००	०.००	२७२२.७५	०.००	०.००	०.००	३.३०	०.००	२७३३.४४
	औ.बाद विभाग	**०.००**	**०.००**	**०.००**	**०.४०**	**०.४०**	**६.५९**	**०.००**	**०.००**	**०.००**	**२७२२.७५**	**०.००**	**०.००**	**०.००**	**३.३०**	**०.००**	**२७३३.४४**
८	अकोला	०.००	**०.००**	०.००	२३७७.५२	०.००	३८६.०७	०.००	०.००	२८६९.७१	२९६४.१८	०.००	०.००	०.००	९२६.०३	०.००	**९५२३.५१**
९	यवतमाळ	१७९.८२	**०.००**	०.००	०.००	०.००	३४५.४३	०.००	०.००	३६०४.०८	१६३२.९२	०.००	०.००	०.००	२४१.३०	०.००	**६००३.५५**
	अमरावती विभाग	**१७९.८२**	**०.००**	**०.००**	**२३७७.५२**	**०.००**	**७३१.५०**	**०.००**	**०.००**	**६४७३.७९**	**४५९७.१०**	**०.००**	**०.००**	**०.००**	**११६७.३३**	**०.००**	**१५५२७.०६**
	एकूण राज्य	**१६१०.३५**	**८०.३५**	०.००	**२५९१.३८**	**१३९.९९**	**७५४.३३**	०.००	**४०.४४**	**८९७८.८५**	**७३१९.८५**	**७.८०**	**३२.५५**	०.००	**१२९९.६३**	**६.७०**	**२२८६२.२२**

टिप :- भात व नाचणी या पिकाचे नुकसानीचे क्षेत्र निरंक आहे.

प्रपत्र २

शासन निर्णय क्रमांक : सीएलएस-२०१२ /प्र. क्र. १११ /म -३, दि.१९ऑगस्ट, २०१४ सोबतचे परिशिष्ट

राज्यात माहे जानेवारी २०१२ ते डिसेंबर २०१२ मधील गारपीट व पूर परिस्थितीमुळे फळपिकांचे ५०% टक्केवरील नुकसानग्रस्त शेतीक्षेत्राचे तपशील दशविणारे विवरण (क्षेत्र हेक्टर मध्ये)

अ. क्र.	जिल्हा	केळी	आंबा	डाळींब	संत्रा	मोसंबी	द्राक्षे	इतर फळपिके	एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
१	धुळे	३.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	३.००
२	नंदूरबार	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
३	जळगांव	५६२.०८	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	३३.००	५९५.०८
४	अहमदनगर	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	४.००	०	४.००
	एकूण नाशिक विभाग	**५६५.०८**	**०.००**	**०.००**	**०.००**	**०.००**	**४.००**	**३३.००**	**६०२.०८**
५	पुणे	४.२०	१.००	२४.८०	२.००	३.००	०.००	१६.१९	५१.१९
६	कोल्हापूर	२.२४	७.१४	०.००	०.००	०.००	०.००	७९.१९	८८.५७
	एकूण पुणे विभाग	**६.४४**	**८.१४**	**२४.८०**	**२.००**	**३.००**	**०.००**	**९५.३८**	**१३९.७६**
७	लातूर	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
	ए.औरंगाबाद विभाग	**०.००**	**०.००**	**०.००**	**०.००**	**०.००**	**०.००**	**०.००**	**०.००**
८	अकोला	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
९	यवतमाळ	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०	०.००
	ए. अमरावती विभाग	**०.००**	**०.००**	**०.००**	**०.००**	**०.००**	**०.००**	**०.००**	**०.००**
	एकूण	**५७१.५२**	**८.१४**	**२४.८०**	**२.००**	**३.००**	**४.००**	**१२८.३८**	**७४१.८४**